

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — k
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hónapra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospétisors egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábospétisorsért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, február 26.

40. szám

Debreczen, febr. 26.

(o.) Csodálom, hogy éleztapjaink nem vették még észre ama kaczerkodást, melyet az ellenzék (a ma már divatosan „gentry”-nek nevezett) közép nemességgel elkövet; a mint csalogatja egyik másik árnyalat is: „Gyere be rózsám, gyere be”. És a mint rá akarják fogni Tisza Kálmánra minden áron, hogy ő a magyar gentrynek ellensége. Pedig Tisza Kálmán soha egy szóval nem adta jelét annak (de hiszen nem is lehet) hogy ő magyar közép nemességnek ellensége volna, mindössze is annyit mondott, hogy: „Nem az a közép nemesség barátja a ki hizeleg neki, hanem a ki megmondja az igazat.” És már most az ellenzék, hogy hogy nem, de ezekből a szavakból akar „casus bellit” csinálni, s a mely ellenzéki szónok a lelkiismeret kérdésével nem sokat törődik, az azon hamis vádaskodással, hogy Tisza Kálmán a gentry ellensége — okvetlenül előáll.

Es mint minden hamis vádaskodásnak, nagyon természetes, hogy ennek is van háttere. Előidéz a társadalomban ezt a megvetésre méltó csunya dolgot a bosszu, vagy irigység, vagy az ártani vágyás, vagy az önérdék szülte áskálódás, — és a többi. A politikában éppen így. Csak hogy míg a társadalomban a hamis vádaskodót fogságra ítélik, a tisztességes társaságok pedig kidobják magukból, addig a politikában egy darabig még grasszállhat is, plane utánzókra is talál, hanem annyit tény, hogy idővel lejárja magát itt is. A mi nemtelenség, az nemtelenség mindenütt, s ha bár a rágalmozó vagy hamis vádaskodó szónokot úgy melegében megtapsolja is a pártoskodás, az emberi becsületérzés azért megjegyzi magának, hogy e bizony máskülönben hitványosság, — és a rokonszenv meg tisztelet a szónok urtól, bár mily talentum legyen is ő, de elébb utóbb elfordul.

Ne higgyék tehát azok az ellenzéki szónok urak, hogy a politikából is sportot lehet csinálni, és az ellenzéki álláspontot kihirdetni sportnak, hova aztán a kapuban álló hivozatók a gentryt becsalhatják, mert ez igen satnyál fog sikerülni. A hamis vádaskodás Tisza ellen, hogy ő tudniillik nem barátja (!) a gentrynek, sokkal vastagabb, mintsem hogy a legesekélyebb eszű ember is észre ne venné, hát ez nem igen fog az ellenzék részére hódítani, a gentry azon részével pedig, mely sportból szegődik hozzá, nem fog nagy diadalt aratni, amennyiben ez a kaszt bir a hazában legkevesebb kedveltséggel s ebből kifolyólag legkevesebb befolyással, mert a mágnást majmoló sport stigličeket saját osztálya is lenézi.

De vajjon miféle szemüvegen nézi az ellenzék egy némely szónoka a magyar gentryt? Azt hiszik talán, hogy tökkeletűtött fejű emberek azok és a színtán nem képesek átlátni? Hogy egy egy hamis vád, melylyel Tiszába belekötölözködnek, most mindjárt csapatostól hajtja a gentryt az ellenzék zászlója alá? Avagy talán hizeleg a komoly gondolkodású józan itélő tehetségű magyar földbirtokeknak az, ha léha tagjait az ellenzéki számitás ügyvédi pártfogása alá veszi, hogy majd perköltség fejében szavazatát kérje tőle. Hiszen uraim, a rugdalózó fertály-mágnást senkise itéli el határozottabban, mint magának a gentrynek józan része, mert hiszen az tapasztalja és tudja legjobban, hogy a magyar közép-nemesi osztály legveszélyesebb megülő betűje a firtliség.

Es ha az ellenzék szónokai még egyszer olyan nagy püthossal magyarazzák is félre Timoleonot, avagy Censort, a magyar közép-nemesség nagyon jól tudja, hogy ama röpiratok éle nem a törzs ellen, hanem korshajtásai ellen vannak intézve, és bizony nagy köszönettel veszi minden józanul gondolkodó apa, és minden józanul gondolkodó család, s ha valakit megróvás alá vesz, hát bizonyosan azon szónok urakat veszi, kik az ő pártoskodás sugallta fellépésükkel ama

röpiratoknak élet veszik és meghusitják az író nemes czélját. Mert hogy ezen ellenzéki beszédek után a firiliskedés még nagyobb dühvel fog fellépni, az bizonyos. A czukor kéregbe foglalt méreg-rozs tanácsot sokkal többen fogják bevenni, mint a Censor és Timoleon keserű orvasságát, s a komoly hivatás terére utalt közép-nemesi fiatalság jó része ismét el fogja szakítani a féket, mert hogy komoly törekvés és tanulás helyett jobban esik neki a sport, meg a kicsapongás, azt mindenki beláthatja.

Lehetetlen tehát elhinnünk, hogy a gentry hibáit tagadó s e szerint azokat legyezgető szónoklatok a komolyabb családok gondolkodására jó hatással lennének, és épen azok nem ismerik a gentryt, kik azt hiszik, hogy efféle ravasz és káros huzelgással lehet őt megnyerni, s az ellenzéki párccézlnak feláldozni, tudva levén, hogy a kicsapongásokba merült embert használhatja fel czéljainak legjobban az, ki elég lelkiismeretlen annak kárát a maga hasznára fordítani.

Mi pedig a nemzet hasonlíthatatlanul nagy többségét, a polgári osztályt illeti, hát az ellenzék szónoklatai éppen arra való, hogy ezeket meg tökéletesen elriaszasszák maguktól. Ha most az előhaladás korszakában oly beszédeket hallunk, melynek az országgyűlési ellenzék pádsorai közt mondattak, azt kell hinnünk, hogy megfordult a világ, s hogy az egyenlőség közös sorompójába lépett polgári osztályt onnan kiverjék, a közepkor oligarchái keltek ki sirjaikból. A genty léháinak védnöksége kissé továbbra halad, mint kellett volna, s egy némelyek már a régi lovagi várakba képzeltek magukat vissza, honnan lecsapkodnak a polgárságra, mint a héjják, s felépítik az előhaladás ellenlathatlan hatalmas által eltörült külön jogot. Nagyon neki bátorította a tisztelt urakat az ellenzék alcázott demokratáinak tenyeréből felhangzott helyeslő taps s fedett vágyaik sötét korszakába nagyon is vizsgálta találtak tekinteni.

Veszedelemes egy fogvicsorítás ez, a szocializmusnak marciusán és roppant lenézése ama száz milliós erények, mely a demokracia fegyvertárában pihenteti ama orkánt, mely felzudulhat az első alkalomkor, hogy a még mindig rejtekben tartott, de vigyázatlan henczergésből ime naptényre hozott közép-kori bilincsek legcsekélyebb meradványát is porrátorjé.

Ovakodjunk az osztály jogok halottjainak feltámasztásától, mert e kísértetek ijjesztő alakjai megbokrosíthatják az alamszekerét vonó elemeket, s jöhet egy pillanat, hogy a szekérre kapaszkodók éppenséggel a szekér alá fordulhatnak.

Országgyűlés.

Budapest, febr. 25.

A felsőház szervezéséről szóló javaslat részletes tárgyalását folytatta ma a képviselőház. A tárgyalás a 3 §-nál vértetett föl, a hol tegnap félbeszakadt. A tegnapi szónokokon kívül beszéltek ma e §-hoz Kiss Albert, a ki Bánffy György br. javaslatát mellett nyilatkozott; Irányi, a ki módosítványt adott be, mely szerint az uralkodó ház főhercegei, a trónörökösön kívül, csak úgy lehetnek felsőházi tagok, ha esetleg trónörökülési joggal és az országban birtokkal bírnak; az indigenák jogát is megszorítani célozza; Csánádya, ki Tisza ellen pattogott; Mocáry, ki a census és főhercegek felsőházi tagsága ellen nyilatkozott s hangsúlyozva mondá, míg Magyarországól 300, Erdélyből csak 20 tag lesz a felsőházban, a mi nagy aránytalanság, de ugyanekkor azzal vádolta Tiszát, hogy nem respectálja az uniót. Még Komlóssy is adott be egy módosítványt, hogy minden megye aristocráciája válasszon a maga kebeléből egy tagot a felsőházba. Szólt még Szilágyi Dezso, ki tüzetesebben foglalkozott az indigenák viszonyával, a kikkel szemben a javaslatot nem tartja elég szigorúnak.

Mindezekre pontosan felelt Tisza Kálmán nagy elmélettel és általános figyelem között; ügyesen fordítá Mocséry ellen annak érveléseit az unio kérdésében s megértően Szilágyinak az indigenákra vonatkozó fejtegetéseit, mire a ház a 3. §-t, a tegnapi és mai módosítványok egész halmazának mellözésével, változatlanul fogadta el a 4. §. felszólalás nélkül ment keresztül.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A levéltitok.

Georges La Peyrouse után.

A grófné (a kis Lajoshoz) Maradj már egyszer nyugton és ne ugráudozzál, mint valami bohóc!
Lajos. Én nem ugrádozom, hanem cigánykeréket hányok.
A grófné. És vajjon kitől tanultad e mesterséget?
Lajos. Egy paresztifutól láttam, a ki a kócsi előtt karikázott, a mig egy sout nem vetettek neki.
A grófné. No lám! (Ölébe veszi a füeska fejét és csirógatja.) Lajoskám, te már igen nagy fiu vagy és nemsokára olvasni fogsz tanulni.
Lajos. Hiszen már úgy is tudok.
A grófné. Hogy is ne!
Lajos. Kérem szépen, (Elővesz egy kötetet az asztalfióból.) „Re—vue—des—deux—Mon—des” . . . Látod mamácskám?
A grófné. Mondd meg hát mi áll ezen a papíron?
Lajos. Az irottat nem tudom olvasni. Nem is akarom.
A grófné. De akarnod kell, urficska.
Lajos. Mi szükségem van rá, mikor úgy is vannak nyomdászok.
A grófné. Hogy elolvashasd a leveleket, melyeket hozzád fognak intézni.
Lajos. Ugyan kicsoda?
A grófné. Példának okáért én.
Lajos. Te? Tudom, nem fogsz írni, mert mikor a minap Janka néni azt mondta, hogy a nőket a levelek szerencsétlenségbe döntik, te azt felelted neki: Bizony, igaz.

A grófné (halkan.) Legfőbb ideje, hogy a Collégebe küljem a fiut, kezd kényelmetlenséget okozni. (Fönn) Nem tudod, mit beszélsz. Figyelj reám. A szünet után intézethez adlak.

Lajos. Igen, mama.
A grófné. Mivel tehát soká távol leszünk egymástól, nem fogsz e örülni, ha megtudod, mi történik idehaza?
Lajos. Persze, hogy örülni fogok.
A grófné. De mit fogsz tenni, ha nem tudod elolvasni a leveleimet?
Lajos. Erre nem is gondoltam. Jól van, csak írd nekem, mamácska. Igérem, hogy megtanulok olvasni.

A grófné (átülei.) Kedves fiacskám, látod így már szeretlek (Lajos elfut.) Elment a semmirekellő! Lajos, ne szaladj, mert elesel.

(Lajos eltűnik.)
A grófné. Mi lesz belőlem, ha ez az enni való gézengúz nem lesz többé itthon? . . . Ah, istenem, unatkozom. Ez az örökös tündérjáték az aranyozott szinfalakkal idegessé tesz és szerepem benne szerföltött egyhangu. Talán mivel egyedül játszom a szindarabban. Vagy odaszámítam férjemet is. Sokkal öregebb, semhogy a szerelmes szerepét, sokkal theoretikusabb, semhogy a tanácsadó szerepét játszhatná. Istene, mit feccsek összevissza? Vannak pillanatok, melyekben azt képelem, hogy forduloponthez érkeztem . . . De miért? (Élmélyed gondolataiba.)
A gróf (belépve). Megengedi grófné, hogy egy kérdést intézzek önhez?
A grófné. Hu! . . . Szinte megrémített. Mi legyen az a kérdés?
A gróf. Ön rossz hangulatban van. Unatkozok?

A grófné. Csalatkozik, gróf, mert éppen ellenkezőleg, pompásan mulatok.

A gróf. Annál jobb. Látjuk ma a Boisban?
A grófné. Nem barátom.
A gróf. Ne vegye rossz néven, ha ennek okát merem tudakolni.

A grófné. Legkevesebb sem, de . . . Magam sem tudom. . . Pusztá szeszély.
A gróf. Erőltetnie nem szabad a dolgot és be fogja vallani, hogy kívánságainak sohasem szegülök ellene.

A grófné. Igaz. Sohasem féltékeny.
A gróf. Jó ég, a féltékenység! Ne beszéljünk többet e csunya állatról.

A grófné. Ön oly bizalmat helyez belém, gróf, mely képes volna engem megalázni, ha nem ismerém önt.

A gróf. Ne tovább, grófné, e théma ép oly régi, mint neveltség.

A grófné. Ah, újabb elmélet?

A gróf. Az utolsó, igérem önnek. Tegyük fel, hogy egy szép, szeretetremáltó asszony, nem ön. . .

A grófné. Köszönöm.

A gróf. Félreértett. Ugy értem, hogy polgári nő. Tegyük fel tehát, hogy egy polgári nő meg akarja csalni férjét. Azt hiszi ön, hogy a férj, ha féltékenységgé válik, kivonhatja magát a neveltség átká alá?
Ellenkezőleg, a féltékeny férj kétszeresen neveltes, mint férfi és mint férj.

A grófné. Önnek tehát férfini büszkesége tiltja . . . ?

A gróf. Nem, grófné. Az önbe vetett rendületlen bizalom, jelleme iránt érzett tisztelem teszik lehetetlenné, hogy féltékenységgé vájjam.

A grófné. Köszönöm.

A gróf. (kezet csókolva.) Viszontlátásra grófné.

A grófné. Jó reggelt, gróf. (Egyedül.)

Istenemre, igaza van, nem tudnám megcsalni. Szerföltött lealazónak is tűnik föl előttem, ha egy asszony szeretőt fogad. Talán büszkébb vagyok, mint . . . Csunyaaság! Most önmagamat rágalmozom. (Tollat veszebe és mintegy gépilegesen leírja e szavakat: „Látjuk ma a Boisban?”) Szép mulatság, oly embereket látni, kikkel naponként találkozunk és olyanokkal beszélgetni, kikkel tulajdonkép szóba sem kellene állani. Bosszankodjam ama hölgyes-kék örült fényűzésén, kik abban találják gyönyörűségüket, hogy ékszerüket fitogtatják, melyeket férjiktől kaptak. — A lóversenyek? Rendkívüli élvezet! A lóverseny és a Bois egyre megy. Mit érdekel, hogy Gladiateur elsőnek érkezik a czélhoz, vagy hogy Greluche nyakát szegi? Sapristi . . . tintafojt? Mily ügytelenség! (Összegyűri a kezében levő papírokat.) Ah, istenem! Mint unatkozom! . . . (Kézébe támasztja fejét és behunyja szemét. — Szünet.)

A gróf. (ujra belép.) Boesánatot, grófné elfeledtem ma estére szóló parancsait kikérni . . . Ah, alszik? . . . Pedig alig távoztam mellőle. Talán tréfát üz . . . ? (halkan) Jeanne! . . . Valóban alszik. Különös, úgy látszik, unatkozik. De mit tegyünk? Veszélyes az asszony, ha mulat . . . de még veszélyesebb ha unatkozik . . . Azt kérdezte vajjon féltékeny vagyok-e, No még csak ez hiányoznék! Sohasem voltam, de nem is leszek féltékeny. Életrendem pontosan be van osztva és a féltékenységet nem vettem be programmomba. Ez megemléstén kedves foglalkozásomat Nem akarom életre hozni a

anos
rom
kiválasztott 30-45
egy szép 5 kiős
küld posta-fordultá-
szágra vámoitán
tel 1 frt 90 krért
Trieszt.
ésénél egy cimre,
egendő 5 frt 28 kr.
aj!!
bábi szereket fölta-
azt rende kezdesemre
bbféle borbójokban
ős.
bb vénségig dus és
lított is a hajnak
és, hogy tiszta fehér
1 tégey ara basz-
ENŐCS.
szert tenoi, valamint
60 szer a hajhullást
pródict meg-zúbteti,
ntasitással csak 1 ft.
nyedél a fentaláló és
ek a pénz beküldése
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek
— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

ingyen zsákkal

100 kil.	
AB. Asztali dara nagyszemű	18.20
C. Szinte középszerű	17.20
0. Királyliszt	17.60
1. Lángliszt	17.20
2. Montliszt	16.60
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	15.80
4. " 2-od rendű	14.—
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	13.40
6. " szinte 2-od "	12.60
7. Közép kenyérlisz 1-ső "	11.60
8. " 2-od "	10.20
8 1/2 Barna " 1-ső "	9.20
8 3/4 " 2-od. á 70 klgr.	7.60
9. Láblisz 2-od. á 70 klgr.	—
10 Veres liszt " á 50 klgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	4.80
11. " " zsák nélkül	4.20
12. Durva korpa zsákkal á 50 klgr.	4.20
12. " " zsák nélkül	3.60
Simán őrlött búzaliszt zsákkal 75 kgr.	8.80
Ugyanaz " " nélkül	8.20

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt

60 krjával drágább.

Debreczen, 1885. jan. 17.

Kisebb vételeknél 60 krral drágább.

Első debreczeni barna szappan-gyár.

Alapított 1860. évben.

Bátorkodom a t. kereskedő uraknak becses figyelmébe ajánlani gyártmányaimat következő előnyös árak mellett.
1-ső rendű Karszappan felvágva alanti jegyzék szerint.
Szárason kiolvasva 100 klg. 30 frt.
Szinte nyers állapotban felvágva tetszes szerint kimérve 100 klg. 30 frt.
Fehér szegedi faj táblákban 100 klg. 28 frt.
Szinte " " felvágva tetszes szerint 29 frt.
Főfeladatam oda irányul, hogy t. vevőim teljes megelégedését megnyerjem, kérem a t. kereskedő urak számos rendelmenyét,

tisztelettel
Schwaroz Lázár.
Gyártelep N. Hatvan-utca 1565. sz.

Vágás jegyzék:

teljsulyban:		könnyebb sulyu:	
50 dkgr. 2 darab. 1 kiló eladható 20 kr.	45 dkgr. 11 darab. 5 kilo eladható 18 kr.		
25 " 4 " 1 " " 10 "	22 1/2 " 9 " 2 " " 9 "		
20 " 5 " 1 " " 8 "	18 " 11 " 2 " " 8 "		
14 " 7 " 1 " " 6 "	13 " 15 " 2 " " 6 "		
12 1/2 " 8 " 1 " " 5 "	11 " 9 " 1 " " 5 "		
10 " 10 " 1 " " 4 "	9 " 11 " 1 " " 4 "		

Mustrát kívánatra bérmentve.

**Dr. Schmidt hírneves
tyukszem-balzsama**

sok évtized óta használtatik a tyukszemek teljes és fájdalom nélküli eltávolítására.

A hatás rendkívüli, a menyiben többszöri használat után minden további műttét nélkül elenyésznek.

Ára 1 doboznak 15 flastrommal és egy szaruásóval, melylyel a tyukszemet ki lehet húzni

23 kr o. é.

NB. Ezen präparatum vételénél a t. közönség különösen Bittner gyártmányt kérjen és csak azokat igazságnak elismerje, melyek a teljes címet: „Julius Bittners Apotheke in Gloggnitz“ viselik, és minden más készítményt mint igaztalan utánzást visszautasítani szíve-kedjék.

Főszállító-raktár: Gloggnitz, Alsó-Ausztria Bittner Gyula győgytárában.

Továbbá Dr. Schmidt tyukszem-balzsama és Dr. Behr ideg-kivonata kapható: Debreczenben Gölt Nándor győgyosztárában és a legtöbb győgyosztárban Magyarországon.

Dr Behr ideg-kivonata

győgyfüvekből saját rendszer szerint összeállítva, a mely sok év óta idegbántalmak, migrének, isias, hát és gerincez fájdalmak, nyavalyatörés, elgyengülések, köszvény és mindennemű rheuma ellen nagy sikerrel használtatik. Továbbá használtatik Dr. Behr idegkivonata izom merevségűl, csukló és izom-rheumánál, főfajás és fülzugásnál. A Dr. Behr-fele idegkivonatot különleg használtatik. Egy üvegeso ára használati utasítással 70 kr.

Dr. Deák,

budapesti fogorvos,

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa) Debreczenbe tévén át működését, tisztelettel jelenti, hogy mindennemű

FOG- és SZÁJBETEGSÉGET

gyökeresen kezel, odvas fogakat a legkitünőbb anyagokkal töm (plombiroz,) ugy, hogy azok hosszú éveken át használhatókká maradnak.

Készít egyes műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai légnymatu szerkezet szerint, cs. kir. kizárólagosan szabadalmazott

rugalmas szájpaddal,

melyek nemcsak a becselt arcokat kitöltik, de jó hangzásu beszédre és rágásra is tökéletesen alkalmasak.

A fogkő, vagy bármily lerakodmány által ékteleenné vált fogakat kitisztítja.

A használhatlanná lett fogakat és gyökereket eltávolítja.

Rendel d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4 óráig, HAJDU-ház I-ső emelet, a „Bika“ szállodával szemben.

Bejárat Nagycsapó-utca 1-ső kapu.

Jó ivóviz,

gyáraknak és háztartás részére.

Árszámítás, igazolványok megkeresésre.

O l a f T e r p, furó mérnök,

Bécs, II. Schüttelstrasse 31.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENÖR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

UGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.